

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

[Ex vegetabilibus.]

urn:nbn:de:gbv:45:1-10189

CLASSIS QUINTA
ADSTRINGENTIUM.

FRUCTUS.

Immaturi omnes, acerbi, vel etiam ex sua indole austeriusculi, austeri fructus, ad hanc classem revocantur. Cum enim illa, quæ fibrillis nimis flaccidis, requisitam conciliant elasticitatem, maiorem sese contrahendi potentiam, roboratis & fortibus vero rigiditatem inducunt nimiam, ADSTRINGENTIA dicantur, patet hos huius classis esse.

USUS MEDICUS roborans, compingens: sylvestrium fructuum decoctorum gargarisma, relaxatæ uvulæ medetur, ut & tumentibus a mucositate faucibus, maxime melle dilutum: immoderatam etiam compescunt alvum, & solida omnia relaxata firmant.

ACACIÆ Germanicæ fructus *Offic.* Pruni Sylvestris *Botanicorum.* Classis Naturalis Calyciflorarum. *Germ.* Heckschlehen. *Gallis* Prunelles. *Anglis* Sloe.

PRUNUS *spinosa foliis lanceolatis.* Fructus ovoides, ex cæruleo nigricans, acidissimus, subausterus, nonnullis melle conditur, in officinis exsiccat. Decocto radicis curatam vidit febrem quartanam, cortici Peruviano non obedientem *NEBEL Act. N. C. Vol. X.* Florum acaciæ pleniorum, & saturatiorem infusione.

tionem in fero lactis, alvum leniter ducere, & in subiectis tenuioribus magnæ laudis esse, HOFFMANN, *de præst. Med. Domest.* Cortex radiceis spiritui vini infusus, calculosis mirabiliter medetur, si bis de die pro una dosi cochlear unum sumatur, IDEM *ibid.*

USUS MEDICUS fructuum, seu recentium, seu exsiccatorum, etiam vino infusorum, in laxitate primarum viarum, dysenteriis biliosis, præstans. Folia amara, styptica, ad unciam dimidiam cocta, gargarisma, in vacillatione dentium, in angina aquosa, addito melle efficax, concedunt. Flos laxans alibi dicitur.

PRÆPARATA. *Succus acaciæ nostratis inspissatus*, drachmæ dimidiæ, vel unius pondere, sumitur interne: externe chirurgis multum ad plurima utilis. *Aquæ acaciæ ex floribus*, alvum laxat, ita & *Syrupus*.

ARBUTI *Offic. Botanicor.* Classis Pauci-flam: *Germ.* Arbusen. *Gallis.* Arboux. *Anglis* Strawberry.

ARBUTUS *caule erecto, foliis glabris, serratis, baccis polyspermis.* Frago fere similis fructus, crassior, sphericus, carnosus, ante maturitatem flavus, dein rubens, in quinque loculamenta, facta feminibus oblongis, dividitur. Nec in cibum in mensis, nec in medicamentum in officinis, hodie recipitur, primus mortalium cibus. Austeram tamen virtutem habet, & ad eadem, ad quæ priora, valere posset.

USUS MEDICUS vix ullus.

BER.

BERBERIS *Off. Botanicorum.* Classis Pauciflam: *Germ.* Wein-schädling. *Gallis* Epinevinette. *Anglis* Barberry.

BERBERIS *spinis triplicibus*; baccæ, rubentes, longe ovales, saporem acidissimum habent, adstrictione exceptum. Mensis baccæ, fruticis cortex tinctoriis operibus, adhibentur.

USUS MEDICUS in omnibus morbis, ubi putredo, & dissolutio humorum metuitur, vel iam adest, eximius; quoniam enim tunc acida conveniant, quæ illud compingens, & inspissans simul habeant, & hoc in baccis adfit, ratio præscriptionis evidens. PROSPER ALPINUS febre maligna cum diarrhœa biliosa periculosissime decumbens, decocto, SIMON PAULI ab acri febre, & enormi diarrhœa, syrupo aqua diluto, convaluere; eodem exemplo in diarrhœis, dysenteriis, cholera, putridis, in quibus quasi homo emungitur, & in putrilaginem soluti humores, intestinorum vi destructa haud coerciti, quasi continuo perpluunt, exemptis feminibus in pulpam redacti, vel in potum cocti fructus, feliciter exhibentur, non adeo facile limitanda dosi. Cortex, radix, amara sunt; folia intense acida, omnia roborantia. Cortex medianus, viridis, ad aquas hydropicorum educendas CLUSIO pro arcano datur, etiam *Illustr.* L. B. van SWIETEN probatur. Ligno propior cortex, flavus, amarus, deterisivus, aperiens, eximii Anglis usus habetur, in ictero.

PRÆPARATA. *Succus, syrupus berberum*, laudati. *Rotulæ* in caloribus græ, & utiles.

COR.

CORNI *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis
Fructiflorar. *Germ.* Cornell-Kirschen. *Gallis*
Cornouilles. *Anglis* Cornells.

CORNI *umbellis involucre multo longioribus, oblongi, olivæformes, sed graciliores, parum carnosifructus, primum virides, dein rubri, officula recondunt familia, qualia fere in olivis, durissima. Saporem acerbum, amarum, immaturi, non ingratum, acido-dulcem, cum quadam semper adstrictione, maturi possident, olim etiam in ciborum honore habiti.*

USUS MEDICUS in alvi profluviis, & intestinorum laxitate, forma electuarii, & decocti, ad unciam unam, duas, utilis.

CYDONIA *Offic.* vide P. I. p. 42. 43.

Hoc malum, excepto semine mucilaginoso, emolliente, totum roborat, & adstringit, convenientissimum plurimis, quia sapidum adhuc, & gratum. *Succus, syrupus, miva,* prostant pro interno usu, in usum externum *oleum* habetur.

CYNOSBATI fructus *Offic. Botanicorum.* Rosæ Sylvestris. Classis Naturalis Calyciflorarum.
Germ. Hetschepetsch. *Gallis* Gratecu. *Anglis* Heps. ~~*Sylvestris*~~ *Hesperidifera.*

ROSA *foliis, & fructu rotundo, laevibus, calycis foliolis divisis.* Fructus ex rotundo conicus, glaber, intensius rubens, corallinus, saporis non ingrati, lapillis durioribus, multa lanugine vestitis, farctus, exemptis lapillis ad mensas vario modo præparari solet, edulis.

USUS

USUS MEDICUS in diarrhœis, dysenteriis utilis: decocto diarrhœa mitigatur, *Acad. N. C. Vol. VII.* An adeo prodest calculosis? conserva ex floribus, ut etiam fructu, in consumptione, & morbis pectoris, tum defluxionibus catarrhalibus, Anglis frequens, ALLEYNE. In fungo, insecti nido, estne vis medicata post tot laudes?

GLANDES QUERCINÆ *Offic. Botanicor.*
Classis Naturalis Incompletar. *Germ. Eicheln.*
Gallis Gland du chene. Anglis Acorns.

QUERCUS *foliis annuis, oblongis, superne latioribus, sinibus acutioribus, angulis obtusis.* Omnia in hac arbore adstringentia sunt, cæteris tamen partibus ipsa glans minus, quæ & in ciborum honore veteribus haberetur.

USUS MEDICUS, ubi adstringendum, præstans. *Folia* ad balnea adstringentia, ut & *cortex*, vocantur. *Lignum* a quibusdam magni habetur, ut etiam Guaiacum Germanorum dicatur, ad pestem accensum valens. *Cinerum lixivium* ad hydropem, pedes œdematosos, commendatur. *Succus* ex quercu terebrata fluens mictui cruento auxiliatur, *Philosoph. Transact.* *Cupula*, involucrum fructus, ipse fructus, pulverata, intestinorum laxitatem tollunt. Est etiam adstringens *fungus*, & qui ligno adnascitur *muscus*; sed gemmæ & folia recentia pecori noxia sunt.

MESPILI *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis
Calyciflorarum. *Germ. Nespeln. Gallis Neffle.*
Anglis Medlars. Italis Nespolo.

MESPILI *foliis lanceolatis, integerrimis, subtus tomentosis, calycibus prominentibus, globosi, calyce*
Crantz M. M. T. II. B co-

coronati, carnosus fructus, immaturi ex albo flavi, duri, acerbi: maturi mollescunt, & rubiginosi fiunt, tum magis grati, vinosi; ossicula habent quinque oblonga dura.

USUS MEDICUS, in sistendis alvi immodicis fluxibus, celebris, exemplo FORESTI, qui plurimos hoc medicamento curavit.

MORA *Off.* immatura *vide* P. I. p. 49.
Roob mororum immaturorum est in officinis.

MYRTILLI *Off.* *vide* P. I. p. 49.
Syrupus myrtillorum.

MYROBALANI. *Offic. Botanicorum.* Classis ignoratur. *Germ.* Myrobalanen. *Gallis* Myrobalans. *Anglis* Myrobalans.

Ex Indiis ad nos allati fructus conditi, in quinque species officinis dividebantur, in Belliricas, Chebular, Emblicas, Citrinas, Indas; botanicis nonnullis in totidem genera, an maiori certitudine? veteres officinæ singulis illarum speciebus, vim singularem, & specificum ducendi corporis humorem adscribere, recentiores omnibus eandem virtutem tribuere, an rectius? in sapore, & reliquis attributis horum fructuum manifestam differentiam invenias.

USUS MEDICUS in decocto aquoso, vinoso, quam in pulvere, convenientior, ubi ex intestinali tubo acria irritantia expellere, & vasa firmare consilium, drachmarum duarum, trium, quatuor, uncie unius, exemptis prius ossiculis, pondere, laudatur. Exoptatum, in procidentia ani infantibus familiari, concedere

dere Belliricas, infusas, vel decoctas remedium, & ea dosi, ut purgare non possint, datum, asserit *Illustr. L. B. van SWIETEN.*

COMPOSITUM. *Roob* myrobalanorum, non spernendum, ad unciam unam sumptum.

MYRTI BACCÆ *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Calyciflorarum. *Germ.* Myrten Beerlein. *Gallis* Bayes de Myrte. *Anglis* Myrte Berries.

MYRTUS *floribus solitariis, calyce fructus diphylo.* Baccæ exiguæ, in initio virides, ætate nigrescentes, oblongæ, rugosæ, in tria loculamenta seminibus auricularibus fœta dividuntur.

USUS MEDICUS omnium myrti partium non spernendus. Foliorum, & baccarum duplex vis, & adstringens, & aromatica balsamica, multum promittit; sed cur neglecta? in omnibus morbis, ubi utraque virtute opus, ut primarum viarum simplici laxitate, fluore albo, morbis virgineis, eximius usus, seu in substantia ad drachmam dimidiam, seu in infuso, vinis medicatis, ad unciam unam, exhibeantur. Ad manantia capitis ulcera, si siccare expedit, ad articulos a nimia laxitate ligamentorum distractos, decoctum myrti chirurgis familiare, & utile.

POMA immatura, vel matura austeriuscula, P. I. p. 53.

PUNICA, seu GRANATA *Off. Botan.* PUNICA. Classis Natur. Calyciflorarum. *Germ.* Granat-äpfel. *Gallis* Grenade. *Anglis* Pomegranates. *Italis* Pomi Granati.

PUNICA fructum habent globosum, umbilicatum, sub cortice aspero, duro, coriaceo, rugoso, coloris

loris ex luteo puniceo, medullam succulentam, innumeris granulis angulosis, rubris, factam; iam veteribus exacte notus fructus, ratione saporis etiam distinctus fuit, in *dulcem*, *acidum*, & *acido-dulcem*, seu *vinosum*. Punicorum flos *balauſtia*, cortex *malicorium* officinis vocatur.

USUS MEDICUS, pulpæ folius, vel factaro remixtæ, acidulæ, subauſteræ, in morbis biliosis, putridis, diarrhœis, dysenteriis, valens; etiam ipsius succi admodum felix; ita in diarrhœis, & dysenteriis a bile motis, præmissio leni purgante, succum acido-dulcium affatim sumendum exhibuit *Illustr. L. B. van SWIETEN*, & curavit quam plurimos.

In febribus putridis, decocto avenæ fervido eluta pulpa, potum dat saluberrimum, omni putredini adversum, egregie cardiacum. Mali punici succum in cardialgia etiam adhibuit *HIPPOCRATES*: mulier cardialgia torquebatur, nec prius malum est sedatum, quam polenta, succo punici mali aspersa, semel de die uteretur. De *corticibus*, & *floribus* suo loco.

PRÆPARATA *succus*, & *syrupus* Granatorum.

PYRA immatura vel matura auſteriuscula, acerbæ. P. I. p. 54.

SORBI BACCÆ *Offic. Botanicorum*. Classis Natur. Calyciflorarum. *Germ.* Arlasbeer. *Gallicis* Corne. *Anglis* Sorbs. *Italis* Sorbo.

SORBUS folio septangulo, fructu ovato-biloculari. Baccæ turbinatæ, umbilicatæ, parvæ, pyriformes, immaturæ, ut mespili acerbæ, etiam ut hi in stramine mollescunt. Huius sorbi, Terminalis, baccæ pressæ potum dant sapidum, siccatæ parum salubres sunt.

USUS

USUS MEDICUS, ut mespilorum idem: pos-
sunt in pulvem contundi, & addito saccharo in condi-
tum præparari: possunt decoqui, haud scrupulosa dosi,
cum nobis in alimentum cedant fanis.

SORBI DOMESTICÆ BACCÆ *Offic. Bo-
tanico-
rum*. Classis Natur. Calyciflorarum. *Germ.*
Sperben. *Austr.* Afcheritz, Speirling.

SORBUS *foliis pinnatis fructu pyriformi quinque-
loculari*. Baccæ maturæ edules, acidæ, immaturæ ad-
stringentes.

UVA *Offic.* immatura, vide P. I. p. 60. *Syr-
pus* de agresta.

HERBÆ, ET RADICES.

ACORUS PALUSTRIS, *Offic. Botanico-
rum* IRIS, Classis Naturalis Palmarum. *Germ.*
Gelbe Schwertel. *Gallis* Flamb bastarde. *An-
glis* Gladdon.

Iris corollis imberbibus, petalis internis stigmatibus bre-
vioribus, foliis ensiformibus, non imbecilliter ad-
stringit, in scorbuto laxo utilis. In infuso vinoso ad
unciam semis, unam, datur.

ALCHIMILLA *Offic. Botanico-
rum*. Classis
Naturalis Incompletarum. *Germ.* Löwenfus.
Gallis Pied de Lion. *Anglis* Ladies Mantle.

Plures huius plantæ pariter species sunt, stypticæ
omnes. Officinis est, alchimilla *foliis lobatis*, fami-
liaris, & de ea, herba, & radix usitata sunt.

VIRES MEDICÆ insigniter adstringentes, vulnerariæ, in laxitate intestinorum, & exulceratione utiles; ad ulcera pulmonum, ramices, etiam laudatæ.

BISTORTA *Offic. Botanic.* POLYGONUM.
Classis Pauci-stam. *Germ.* Naterwurtz. *Gal-*
lis Bistorte. *Anglis* Bistort.

POLYGO NI *foliis imis appendiculatis, semine tri-*
quetro, radix, officinis frequens, acido austera,
adstringens.

USUS MEDICUS in parte laxa firmanda mul-
tus; valet radix ad vacillantes dentes, etiam dentium
dolores, ad reprimendas defluxiones, si consilium:
dosis in decocto unc. unius. In pulvere gran. decem,
viginti, triginta, bis, ter de die.

CAPILLUS VENERIS. *Offic. Botanicorum*
ADIANTHUM. Classis Naturalis Cryptan-
therarum. Ordo filicum. *Germ.* Venus-Haar.
Gallis Capillaire. *Anglis* Maiden Haire. *Ita-*
lis Capel Venere.

ADIANTHUM *foliis coriandri* C. B. vim robo-
rantem habet: syrupus Monspeli, & Parisiis factus, ad
tussim, & morbos pectoris pituitosos multum effertur;
vix multum efficax.

CETERACH *Offic. Botanicorum* ASPLE-
NIUM. Classis Naturalis Cryptantherarum.
Ordo filicum. *Germ.* Kleinmiltzkraut. *Anglis*
Spleenwort.

ASPLENIUM *frondibus pinnatifidis, laciniis al-*
ternis, adnatis; huic vis eadem roborans, & deob-
struens tribuitur. Nuper etiam diuretica eius vis dete-
cta

Est est, nec alia medicina ad depellendum ex renibus
fabulum aptior, dum matutino tempore forma Thee
cum floribus papaveris rhœados aut alia quacunque plan-
ta in casum præsentem coindicata sumitur.

RUTA MURARIA *Offic. Botan.* ASPLE-
NIUM. *Classis Natur. Cryptantherarum, Ordo*
filicum. Germ. Mauerkraut.

ASPLENIUM *frondibus alterne decompositis, fa-*
liolis cuneiformibus, crenulatis: etiam roborans in ra-
chitide utile; in hydromelle infusum, pectorale.

SCOLOPENDRIA. *Offic.* ASPLENIUM
Botanicorum. Classis Naturalis Cryptanthera-
rum. Ordo filicum. Germ. Hirschzung. An-
glis Spleenwort.

ASPLENIUM *frondibus ensiformibus integris,*
basi cordato-inflexis, petiolis hirsutis: præcedentibus
magis adstringens, rachiticis datur.

EQUISETUM *Offic. Botanicorum. Classis*
Natur. Cryptantherarum. Germ. Rofschwanz,
Gallis Queue de cheval. Anglis Horse-tail.

In officinis maius, & minus promiscue usurpatur,
arvense frequentius adhibetur, cognoscitur, *scapo fru-*
ctificante nudo, caule sterili, ramis compositis.

USUS MEDICUS hulus herbæ admodum ad-
stringentis, in sanguinis profluviis, sputo, mictu cruen-
to, in quo HELWICH nunquam fefellit *Ephem. N. C.*
tum in alvi profluviis, anginis aquosis, specificus ha-
betur. Specificus itidem diureticus L. Ulceribus in-
ternis, pulmonis, renum, vesicæ, urethræ, admodum
proficua multiplici experientia planta, in pulvere, sic-

cata, a scrupulo ad drachmam semis, in decocto ad unciam semis, recens in succo ad uncias duas, cochlearium fumendo, datur. Externe etiam contusa recens sanguinem in vulneribus illico cohibet.

His iam omnes plantæ coriariæ dictæ, addi possunt, quæ quoniam vita destitutas animalium pelles cogunt, coarctant, condensant, vivas partes longe magis indurare debent, ut sunt, *Rhus*, *Abies*, *Cotinus*, *Betula*, *salix* &c. ex quibus remedia heroica.

GNAPHALIUM *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Compositarum floribus nudis. *Germ.* Ruhrkraut. *Gallis* Immortelle. *Anglis* Doweweeet.

GNAPHALIUM *caule simplicissimo, corymbo simplici, terminatrici, sarmentis procumbentibus; exsicans, adstringens est.*

In dysenteria valere nomen Germanicum indicat; contusum contra panaritium esse, & in decocto potum doloribus resistere *GMELIN Floræ Sibiricæ T. II.* An in arthritide, tussi convulsiva, valeat? *LINNEUS* interrogat. In pulmonum ulceribus efficax plurimorum experimenta comprobarunt.

HEDERA ARBOREA *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis fructiflor. *Germ.* Epheu. *Gallis* Lierre. *Anglis* the Ivy-Tree. *Italics* Hedera.

HEDERA *foliis ovatis, lobatis; folia, baccas, resinam, officinis exhibet: folia vulnerarium, roborantem, antisepticum usum habent, in ulceribus, ozæna, fonticulis, vel eluendis, vel tegendis, etiam ad tumores mammarum resolvendos, HAMNERIN de viribus planta-*

plantarum indigenarum. In pulvere data laudantur specifica in atrophia infantum. *Aët. N. C.* vol. V. *Baccas* contra pestem valere, & sudorem movere BOYLEUS. *Resina* subadstringens, leniter aromatica, in viscerum debilitate interne utilis, raro adhibita.

LAPATHUM *Offic. Botanicorum.* Rumex
C. Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.*
Mengolt. *Gallis* Parelle. *Anglis* Dock.

Inter varias lapathorum species LAPATHUM *acutum*, seu *oxylapathum* C. B. officinæ frequentius, raro, folio acuto rubente EIU SDEM, maxime *aquaticum*, folio cubitali, cordato-lanceolato, recipiunt: ex priori radicem, herbam, semen, media radicem, succum, femina, posteriori herbam, radicem, adhibemus. Radices amaræ, austeræ magis sunt, folia levem etiam aciditatem habent.

USUS MEDICUS primæ, & secundæ plantæ hucusque non satis distinctus, prioris tamen frequentior, adstringens, siccans: decoctum ad scabiem habetur specificum, etiam in scorbuto utile; ad podagræ prophylaxim laudatur MUNTINGIO. Externe humida ulcera compescit lotio, aut fomentum, unguentum, ex his parata.

Tertia, seu herba Britannica ad unciam unam, duas in iusculis, apozematibus, contra oris vitia, cacoethem, scelotyrben, specifica, ad eruptiones chronicas in cute, aliasque pustulas, dolores rheumaticos, arthriticos, ischiadicos, summopere a suis recommendatur authoribus, longo semper tempore sumta. Semen ex lapatho folio acuto rubente C. B. miraculi loco sopit alvi fluxum dolentem, scrup. unius, vel drachmæ semis dosi contu-

sum, & in vino sumtum, facit id etiam colatus liquor,
Cl. VOLKAMERUS. Ephem. Dec. 2. Anno primo.

LYSIMACHIA *Offic. Botanicorum* Salicaria.
 Lythrum L. Classis Calyciflor. *Germ.* Weide-
 rich. *Gallis* Lyfimachie. *Anglis* Loose-strife.

LYSIMACHIÆ, olim officinis familiares, a ma-
 teriæ medicæ scriptoribus fere omnibus, adhuc recen-
 sitæ, varias patiuntur differentias, licet congeneres fere
 virtutes habeant omnes. Ipse Pater **DIOSCORIDES**
 lysimachiam *luteam*, & *purpuream*, eiusdem efficaciam
 esse enunciauit, licet ad diversa genera plantæ raptæ,
 hodie etiam diversis nominibus insignitæ sint; *lutea*
 enim nomen lysimachiæ retinuit, & est prima **MATHIOLI**
 in **DIOSCORIDEM**; altera salicaria auctore
TOURNEF. HALL. bene dicta est, lythrum etiam L.
 & hæc secunda **MATHIOLI** est. Itaque planta, de
 qua hic loci agitur, definitur Salicaria *floribus spicatis,*
foliis coniugatis.

USUS MEDICUS voluit omnes adscribere vires
 purpureæ, licet de rufa & aurea ita **DIOSCORIDES**:
 foliorum succus adstringente sua vi sanguinis reiectio-
 nem supprimit, dysentericis potui datur, aut infundi-
 tur, mensium abundantiam sistit in pessa, sanguinis
 profluvio subvenit, si nares ea obturentur, vulnerum
 cruorem cohibet. **GALENUS** vero: lysimachia supe-
 rantem habet qualitatem adstrictoriam, per quam &
 vulnera glutinat, erumpentem e naribus sanguinem
 emplastrum modo illita compescit, quin & reliquas san-
 guinis eruptiones sistere potest, cum ipsa, tum succus
 eius multo magis. Pota dysenterias, sanguinis reiectio-
 nes, ac muliebre profluvium sanat. Ex his fontibus
 dein omnes alii dixerunt, rari qui quidquam addidere; lien-
 teriæ,

teriæ, gonorrhœæ mederi ZORN, ad inflammationes oculorum laudari, HALLERUS.

Purpurea novo tentamini adhibita alvum fistere, & a laxitate ortas dysenterias, diarrhœas curare, ut olim visa; præ aliis nil detectum; cæterum iam hoc encomio ornata HAMNERIN, *de viribus plantarum Upsalæ* 1737. ad qualemcunque hæmorrhagiam, diarrhœam, dysenteriam fistendam, profluviumque muliebri suppressendum, mirabiliter conferre succum, vel decoctum herbæ interne haustum; præflare in dysenteria clysteres ex herba paratos injicere. Ad vulnera & contusiones oculorum etiam aquam stillatiam enixe a PARKINSONO laudari video, an certa satis fama?

PENTAPHYLLUM *Off. Botanicor.* FRAGARIA. *Classis Natur. Calyciflorarum. Germ.* Finf - finger - Kraut. *Gallis* Quinte feuille. *Anglis* Cinck-foil.

FRAGARIA *foliis digitatis pedunculis unifloris, caule repente;* multas differentias patitur, nec forte adeo scrupulose ratione virtutis adstringentis disquirendas; quod usuale est pentaphyllum, est maius repens C. B. Tota in usum venit herba, etiam sola præscribitur: radix herba valentior.

USUS MEDICUS in solidorum laxitate, humorum dissolutione, utilis, ad dolores dentium, ulcera oris putrida, decoctum radicis laudat DIOSCORIDES: in nimio mensium, vel lochiorum fluxu, in diarrhœis, dysenteriis, ALII. Datur in substantia drachmæ dimidiæ, etiam unius; uncix semis, integræ pondere in de-

decocto. Recentis plantæ succus quatuor, sex uncia-
rum mensura, in iusculo datus, fluxum album felici-
ter sustulit, apud TOURNEFORTIUM. Quid valeat
in intermittente, hodie scimus, sed quid in epilepsia
possit, post AVICENNÆ, I. CAMERARII, obser-
vationes, ignoramus.

PLANTAGO *Off. Botanicorum.* Classis Pau-
ci-stamin. *Germ.* Wegerich. *Gallis* Plantain.
Anglis Plantain.

PLANTAGO *foliis ovatis*, ut etiam eius diffe-
rentiæ, promiscue in officinis usurpantur. Tota præ-
scribitur planta, vel sola radix, aut semen.

USUS MEDICUS eam inter adstringentia le-
niora consecravit; decoctum plantæ in hæmorrhagiis
laudatur: vino adstringenti chalybeato herba infusa,
in fluore albo, dum ex sola relaxatione catarrhosis
est uterus, extollitur; ad sanguinis sputum confusa,
cum radice consolidæ maioris, BOYLEO deprædica-
tur; & duæ mulieres phthificæ omni mane sumpse-
re per octiduum succi plantaginis recenter pressi coch-
lear unum, dein per mensem duo cochlearia, elixir
autem proprietatis semel, vel bis de die, & convaluere
Ephem. N. C. vol. IV. Externe macerata, ut mol-
lescant folia, ulceribus antiquis, sordidis, applicantur;
Vesparum morsibus confusa planta ut & succus meden-
tur. Dadur confusa in conservam recen planta, in infuso,
decocto, non facile limitanda dosi. Semina innocua,
virtute styptica vix gaudent.

PRÆPARATA. *Aqua* plantaginis inutilis, *ex-*
tractum vires habet; dosi a scrupulo uno ad drachmam
fe-

femis, unam. Succus ex virente planta exprimendus, laudabilis.

PIMPINELLA SANGUISORBA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis fructiflorarum. *Germ.* Blutverzehrende Bibernelle. *Gallis* Pimprenelle. *Anglis* Burnet.

SANGUISORBA *foliis subrotundis.* Tota planta medicis adhibetur; radix enim, quæ in officinis habetur, est saxifragæ, aromatica, stimulans, haud in hac classe recensenda, secus ut alii putarunt. Cæterum in lactucis, & acetariis satis nota planta est.

USUS MEDICUS leniter adstringens, vulnerarius, ad sanguinis profluvia, vulnera, fluxum hæmorrhoidalem, laudatus.

PORTULACA vide P. I. p. 26.

RUBIA TINCTORUM *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis fructiflorarum. *Germ.* Färber-Röthe. *Gallis* Garance. *Anglis* Madder. *Ital.* Robbia.

RUBIÆ *asperae, radice rubra,* radix, tinctoria, adstringens, roborans, diuretica, in officinis accipitur. Assumpta ossa inficit; gallinarum infici primus vidit BELCHIER *Philosoph. Transact.* Nro. 443. Tum BAZANUS *Instit. Bonon.* T. II. etiam ossa durissima tingi, iuniorum tamen citius, rubrum ossium colorem dein iterum evanescere, DUHAMEL *Acad. des Sciences* 1739. etiam dentes tingi LOESEKE: ossis fracti callus tamen non erat ruber, BOEHMER, nec un-

unquam caro, nervus, tendo, ligamentum, aut alia pars, quæ ossa non sit, inficiebatur. DEHTLEFF. *dissert.* Sed neque rubia solum ossa inficit, GUETTARD *Acad. des Sciences* 1746. sed etiam *Gallia* tam flore albo, quam flavo, ut & *Asperula*. IDEM. Kermes rubrum tamen non tingit eadem, IDEM, nec alia in re tinctoria usitata, ut Indicum, Alcanna, Curcuma, Fernambucum, Tantalum rubrum, Lignum Brasilianum, BOEHMER l. c. nec ossa inficit Isatis, nec tingit Carthamus, NONNIUS *Act. Acad. Mogunt.* T. I, nec ea aut Opuntia fructus, aut planta Indigophora penetrat succus, licet in vaccis lac caeruleo, in nutrice rubro, & urinam in infantibus itidem rubro colore inficiat GARDEN. *Philosoph. Transact.* Vol. V.

USUS MEDICUS. Firmandis rachiticorum ossibus primus adhibuit LEVRETUS, plurimis curis felix. In pulvere dari potest scrupuli unius, bis, ter de die, dosi: uncia unius in infuso, vel decocto. Radix inter quinque aperientes minores dudum recepta est, & nuper iterum in quaestione medica contra rachitidem laudata COSNIER, & cum absorbentibus omnem curam absolvit.

SANICULA *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Sanickel. *Gal.* *lis* Sanicle. *Anglis* Sanicle.

SANICULA subinsipida, habet saporem exsiccantem, & adstringentem: ad vulnera, ulcera mali moris cacoethes, iam dudum laudata, in lavamento: in decocto contra hæmoptoen, dosi unca una.

TORMEN.

TORMENTILLA *Offic. Botanicorum.* FRAGARIA. Classis Naturalis Calyciflorarum. *Germ.* Roth-heilwurtzel. *Gallis* Tormentille. *Anglis* Tormentill. *Italıs* Tormentilla.

FRAGARIA *foliis quinatis, calyce octofido, flore tetrapetalo, radix, potissimum in officinis recepta, nodosa; vis ei acerba, adstringens specifica.*

USUS MEDICUS specificus in dolore dentium cum aceto coctæ, addito opio, PARACELsus: in diarrhœis, dysenteriis, metu abortus a laxitate, decoctum gratum, & proficuum. Etiam externe ad ulcera mucosa humida utile, SALA expertus. Dosis in decocto ad libram aquæ, uncia semis, una: in pulvere a granis decem ad viginti, triginta, bis, ter de die.

UVA URSI *Offic. Botanicor.* ARBUTUS. Classis Pauci-stam.

ARBUTUS *cauliculis procumbentibus, foliis integerrimis, an veteribus cognita, & adhibita, multum dubium? paucæ pharmacopœæ, & hæ inter vaccinia habent; gallicæ, suecicæ sub nomine uvæ ursi utuntur.*

USUS MEDICUS adstringentem, ut iam sapor indicabat, probavit. Foliorum pulverem, quantum novi, primus L. laudavit præstantem in calculo: multi levantur sopito dolore, alii adiecto diacodiatum tantum: in viarum urinariarum suppurationibus utilis comperita, adstringens, vulneraria est. Sed estne certa quædam in vias easdem adstringentium vis? contra cal-

calculosas renum, vesicæ, concretiones, iam dudum alia adstringentia laudantur: præsens esse, drachmæ radicis pentaphylli pondus, vino epotum, ad calculum remedium, ZAMAR expertus, ita etiam recommendatur Agrimonia, adstringens & terrea: de adstringentium usu in calculo integram dissertationem olim HEUSCHERUS. Experimenta, in nosocomio practico hic Viennæ instituta, uvam ursi his in malis multum aliquando deprædicarunt, hodie tacent; & de uvæ ursi virtute nuper dubitavit in disquisitione Chemica & Medica huius plantæ GERHARD *Berol. germ.* 1764.

FLORES.

BALAUSTIA, *seu* flores Granatorum *Offic.*
vide p. 19. 20.

BALAUSTIUM sylvestris punicæ florem, cytinum sativæ vocavere veteres. Hodie punicæ flore pleno maiore, flos, balauustum seu balaustia officinis audit.

USUS MEDICUS inferiora longe malicorio, balaustia probat, in morbis omnibus laxis internis, & externis laudata, forma pulveris ad drachmam unam; infusi, decocti aquosi, aut vinosi, ad unciam unam; unde decocta, gargarismata, collyria, clysmata, fomenta, fiant appropriata.

MALVÆ ROSEÆ flores *Offic.* vide P. I.
p. 24. 25.

ROSA.

ROSARUM RUBRARUM flores *Offic. Botanicorum*. Classis Naturalis Calyciflorarum. *Germ.* Rothe Rosen. *Gallis* Roses Rouges. *Anglis* Red Rose.

Inter rosas adstringentes rubras, eliguntur adhuc illæ, quæ pleno flore gaudentes, *provinciales* audiunt, odoratissimæ, & stypticæ, siccatae, non adeo adultæ, optimæ.

VIRES MEDICÆ adstringentes, balaustris minores, gratæ simul odoratae. Exsiccatae se pulverisari patiuntur: forma pulveris exhibendæ: aquæ infusæ vim adstringentem, odoratam, cum pulchro colore conciliant, cui si aliquot guttæ spiritus acidi fossilis addantur, saccharum ad maiorem gratiam commisceatur, claretum habetur in morbis calidis, putridis, dissolutione humorum, etiam diarrhœa stipatis, magnæ efficacæ.

PRÆPARATA officinalia plurima sunt, duplex imprimis *conserva*, hæc *simplex*, altera spiritu vitrioli addito ad gratam aciditatem, *vitriolata*; utraque efficax, & egregia ad drachmam dimidiam, integram, per se exhibenda, maiori electuariis ad unciam dosi: prior phthilicis, & hecticis dicata, HOFFMANN *de Præstant. Remed. domesticorum*, & ubi roborandum; altera, ubi & putredo simul oppugnanda, convenit.

Ex infuso rosarum rubrarum cum melle cocto, fit *mel rosatum* officinarum, ulcera sordida laxa depurans, roborans, seu gingivarum, buccarum ea fuerint, seu aliarum partium; collutoriis, clysmatibus, unguentis, additur a chirurgis.

Cranz M. M. T. II.

C

In-

Infusum expressum, saccharo inspissatum, dat *syrupum* de rosis ficcis, iisdem casibus utilem, interne tamen magis usitatum, aphthis, faucium incipienti inflammationi, convenientem.

Florum facta in aceto infusio *acetum rosatum* est, cuius elegans in mensis, & medicina usus in nodulis odoramentalibus, quæ vis ad aliam iam classem spectat, ut & *aquæ stillatiæ* rosarum rubrarum, non ædstringens, sed cardiaca, excitans.

C O R T I C E S.

CAPPARIDIS Cortex *Offic. Botanicorum.*
 Classis Multi-stam. *Germ.* Capern. *Gallis* Caprier. *Anglis* the Bark of the caper plant.

CAPPARIS *aculeata.* Est radice, quæ officinalis est, cortex. Radicibus quinque aperientibus minoribus adnumeratur. Gemmæ florum in mensis magis quam nobis notæ, licet & multum medicatæ.

USUS MEDICUS eandem huius corticis, ac sequentis vim confirmavit, in malo hypochondriaco, paralyfi etiam laudatus L. est: gemmarum vero vis aromatica, solvens, longe magis certa; desperatos spleneticos, solo usu capparum, adiuncto potu aquæ ferrariorum, fuisse curatos, iam plura exempla sunt.

PRÆPARATA. *Oleum* capparum satis inutile.

FRAXI-

FRAXINI Cortex. *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Incomplet. *Germ.* Efese. *Gallis* Fresne. *Anglis* Asch-tree.

FRAXINUS *floribus nudis*, adstringens est, vim diureticam, & diaphoreticam etiam alii illi adscribunt; dosis drachma semis in pulvere. Semen aperitivum, stimulans, dicitur, quod spiritui Juniperi infusum in Hydropè laudat *Illustr. van SWIETEN.* Corticis Fraxini albi cinerem, aceto in cataplasmatibus consistentiam actum, rabidorum animalium moribus inducto vulnere cum fructu adhiberi, ab agrestibus septemtrionalis Americæ populis exstat, in *Journal. Etranger. Janv. 1761.*

GRANATORUM Cortex, seu MALICORIIUM *Off.* vide p. 19. 20.

Cum ex adstringenti hoc, & duro pomi cortice olim firmarentur coria, *Malicorium* dictus fuit, quod nomen officinis remansit.

VIRES MEDICÆ *balaustris* longe violentiores, ob id minori dosi exhibendus cortex. Forma pulveris ad scrupulum unum, drachmam semis, in diarrhœis, dysenteriis, infusi, decocti, ad unciam semis datur. Inde & egregia in laxitate uvulæ, anginis aquosis, gargarismata.

PERUVIANUS CORTEX. CHINA CHINA. *Offic. Botanicorum* QUINQUINA. Classis Naturalis ignoratur. *Germ.* Fieber-Rinde. *Gallis* Quinquina. *Anglis* the Iesuits bark.

QUINQUINÆ e regno Peruviano ad nos advectus cortex, aridus, unam, duasve lineas crassus, foris

scaber, ferrugineus, & non nihil canescens, intus levis, rufescens, cinnamomi colore visitur. Odor debilem, mucidum, aromaticum, sapor amarum, ingratum, auferum iudicat.

Optimus, qui ex ramulis, densus, gravis, a ligno repurgatus, fractu splendens, pistilli ictibus volatilis reddendus, in decoctione spumescens, & ora vasis transcendens habetur.

USUS MEDICUS, ad debellandas febres intermittentes, & continuas remittentes, conditionibus ab *Illustr. L. B. van SWIETEN in Commentariis præscriptis*, specificus: etiam in continua cum delirio, ex intermittente nata, utilis, *SUMEIRE*; & in febre hydropicum aggrediente *Act. nova Phys. Med. N. C. Vol. V.* & in febre petechiali maligna, *HUXHAM de aere, & morbis epidemicis*, in eadem cum hæmorrhagiis, *essai sur les fievres* *IDEM.* in variolosa petechiali nigra cum acidis fossilibus *ibidem.* Pulveris uncie unius pondus, in duodecim doses divisum, imperatur. Formas alii mutant, & oppositæ indolis alia, non æque felici semper successu, commisceant; eadem quantitate in electuarium cogi potest, infundi etiam, decoqui, in syrupum inspissari, imo & clysmate subministrari infantibus delicatulis, aliis, ut res exigit, drachmarum duarum his, uncie semis dosi illis, semel, hisve die intercalari, *BUCHWALD. Prod. Act. Havniens.* Scire enim iuvat decoctionem ferre, & longam requirere, octavum super affusa aqua decoctum adhuc amaricasse, *FULLERUS.* Colata infusa, decocta, imbecilliora esse: turbida quidem nauseosa magis, sed & magis efficacia, *ALLEYNE.*

In

In gangræna, & sphacelo iterum specificus, drachmæ dimidiæ omni quadrihorio dosi, proserpens malum figit, & excitata suppuratione mortuum a vivo separat; hic etiam fomenta ex cortice utilia. Notari tamen meretur in angina gangrænosa incassum datum. *Medical observations and inquiries by a Society of physicians in London.* Vol. I. Tum corticem in substantia non tantum profuisse, ac in tinctura parva dosi datum, HUXHAM. *Recueil periodique d'observations de Medecine &c.* T. VII, & in omni gangræna sicca inutilem corticem esse denuo SHARP. *Recherches Critiques sur l'Etat present de la Chirurgie, & BAGIEV Examen de plusieurs parties de la Chirurgie.* 1757. Alias tamen etiam cancerum lenit, & dexterrima operatione separat. *Illustr.* L. B. VAN SWIETEN, sed vulnus non consolidat. IDEM. Cancer mammæ exulceratus, cortice peruviano sanatus, Clarissimo RITTER recensetur *Nov. Act. Acad. N. C.* Vol. X. rarum exemplum! hodie cicuta id fit certius. Dedit etiam de usu corticis in cancro mammæ exulcerato observationes Cl. DIETERICH'S Ratisbonæ 1746.

Iterum periodicas convulsiones, a vomitione compescit, BORNAINVILLE, dolores periodicos hemi-craniarum *Vol. I. Act. N. C.* artuum mitigat, febres topicas tollit, spasmos, motus uteri, ventriculi, intestinorum compescit: in podagra etiam SYDENHAMO auxilio fuit, & specificum in podagra laudat HELDIUS *Ephem. N. C.* cent. IV, nuper etiam in Anglia probatum, & multiplici experientia compertum, dum cum vino rubro aliquot diebus sumeretur, prodesset. *Gentleman's Magazine for Septembre.* 1762. & ataxiæ spirituum cum aquis Pymontanis feliciter subvenit; & in phthisi pulmonali iam dudum lauda-

davit MORTONUS & probavit TORTI. Hæmorrhagiis nimis etiam medetur. An vi narcotica? ita plures. Corticem coctum filtratum in pilulas coactum, opii vires in sedando quovis immodico fluxu, impetu cordis, & febre suspendenda, strenue æmulari, LINDER *de Venenis*.

Adhæc in casibus scrophulosis, ad resolvendos, ex laxitate colli, parotidis, aliarumque glandularum tumores, multum recentissimis observatis laudant FORDYCE, FOTHERGILL: tum inveteratis ophthalmiis, ulceribus cutis ab exanthematibus relictis, decoctum mederi, posterior multis observationibus evincit; sed sufficienti dosi continuato usu exhibendum, *Medical observations*. Ignorari ultimo non debet, quod ETTMULLERUS habet, cortice curatas febres, spiritu falsi ammoniaci brevi renovari; & epilepticum puerum quatuordecim annorum, cortice sanatum, vidisse RITTER *Acad. N. C. Vol. X.* etiam ischuriam ex laxitate ortam curasse, MACKENZIE, *Medical observations and inquiries by a society of physicians in London Vol. I.* utique roborat!

PRÆPARATA. *Extractum chinæ chinæ* validum; pulvere debilior tamen *essentia* corticis peruviani.

SIMARUBA *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis desideratur.

Arboris nondum notæ, fatis affinis iuglandi, vel pistachia, cortex, odore nullo præditus, saporis subamari est, decoctus in aqua lactescens, spumescens. Ad nos primo 1713. ex Guiana, ubi in dysenteriis famosus, translatus, 1718. in dysenteriis epidemicis probatus IUSSEU, ea,

ea, qua in Guiana dosi, non adeo feliciter cessit; movit enim vomitus, sudores incommodos, etiam sanguinis profluvia; correctis vero dosibus, & experientia rerum magistra, salubritatis punctum attigit; adstringens cortex non est, GRASHUIS *Acad. N. C.* & in fluxibus alvi sanguinolentis tantum convenit, DEGENER. *Acad. N. C.*

VIRES MEDICÆ in dysenteria specificæ, si drachmarum duarum pondere in libris aquæ, vel cerevisiæ duabus, ad tertiæ partis remanentiam coquatur, residuum in doses quatuor, una tertia quaque hora propinandum, dividatur: Vel drachmæ semis pondere in pulvere detur. In colica habituali, & dysenterica, drachmam unam, in sex doses dividendam, quarum omnib. horio una daretur, præscripsit feliciter GRASHUIS *Act. phys. Med. N. C. Vol. VIII*, & BONEKEN *eorundem Actorum Vol. II.* hoc remedio dysenterias sex & fluxum hepaticum chronicum & lienteriam sustulit.

TAMARISCI Cortex *Off. Botanicorum. Classis Pauci-stam. Germ. Tamarisken, Gallis Tamaris. Anglis Tamarisk.*

TAMARISCUS *floribus decandris*: Quibusdam in officinis cortex ramorum, in aliis radicis, in usu est, non adeo periculosa, ut videtur, substitutione; fruticis enim cortex recens, grate balsamicus, adstringens, exsiccans est; præter corticem ipsa adhuc radix in usu est.

USUS MEDICUS egregium invenit remedium roborans, adstringens, etiam solvens diureticum, in decocto ab uncia dimidia, ad integram cum dimidia: in pulvere ad drachmam unam in rachitide laudatur; ligno sassafra comparandum putat ETTMULLERUS.

S U C C I.

ACACIÆ Germanicæ Succus *Off.* vide p. 13. 14.

ACACIÆ veræ succus *Offic. Botanicorum* MIMOSÆ L. Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.* Ägyptischer Schlehen-Saft. *Gallis* Acacia. *Anglis* Acacia.

MIMOSA *aculeata, floribus spicatis, legumine laevi, elliptico, compresso:* In massulas coactus, vesicis inclusus succus, non ipse fructus, ex Ægypto ad nos adfertur. Extus fuscus, aut nigricans, intus subfulvus, consistentiæ firmioris, fortem acerbum saporem, saliva quasi coagulata, ore sicco, arido, exerit. Eiusdem arboris productum est gummi arabicum emollientissimum.

USUS MEDICUS in illis casibus, ubi adstringenda vasa, figenda fluida, ut diarrhœis, dysenteriis, sanguinis profluviiis, hæmoptysi, anginis aquosis, utilis; forma, & dosis diversæ sunt: pilularis omni trichorio quatuor quinque granorum: potest etiam pro electuario solvi, mixturis dilui, ad drachmam semis, unam. Externe ad loca laxa firmanda multus chirurgis usus.

CATECHU. TERRA IAPONICA *Offic.* Caunga RHEED MALAB. Classis Naturalis Palmarum. *Germ.* Catechu. *Gallis* Cachou. *Anglis* Catechu.

CATECHU gummoso-resinosus, & inspissatus succus est, ex fructu arboris *Caungæ*, non terra ut in *Acad.*

Acad. Reg. 1709. demonstravit BOULDUCC; an purus, an mixtus, & quibus conflatus? adhuc multi disputant; purum esse *Cl. IUSSIEU Acad. des Sciences* 1720. contendit. Foris e rufo nigricans, intus e rubro fuscus, inodorus, saporis primo est adstringentis, tum subamari, ultimo dulcis. Probatum ponderosus, ruber, splendens, non combustus.

USUS MEDICUS in gingivarum laxitate, catarrhalibus defluxionibus inhibendis, compescendis alvi profluviiis, utilis. In substantia in ore volvitur, solutus deglutitur in gratiam halitus, & beneficium digestionis, atque id hodie Parisiis familiare. In tabellas, ut gratior sit, cogitur, linctibus admiscetur, additur & electuariis: In nulla forma scrupulosa dosis; in substantia a scrupulo semis, ad drachmam semis, unam, successive datur. Extemporaneus habetur potus, visui & gustui gratus, proficuum diarrhœa, etiam febre biliosa laborantibus, maxime si alias ægri pituitas respuunt, si drachmæ duæ catechu in unciis quindecim aquæ solvantur.

HYPOCISTIDIS Succus *Off. Botan.* ASARUM. *Classis Naturalis Incompletarum.*

ASARI foliis sessilibus, imbricatis, floribus quadrifidis, succus inspissatus, ex Turcia, Creta, Gallia Narbonensi, nobis advectus, fuscus, niger, splendens, aliquid odorati habet, intense amarus, os adstringens, exsiccans est.

VIRES MEDICAS adstringentes acaciæ succo maiores habet; si partem roborare consilium sit, inquit **GALENUS**, quæ videlicet plussculo humore exoluta fuerit, robur, & firmitatem illi non imbecilliter addit; dosis, & exhibendi modus, ut in succo acaciæ, eadem.

OMPHACIUM *Offic.* vide P. I. p. 60.

Est acerbæ uvæ expressus succus, in rubro ære, donec cogetur, infolatus olim DIOSCORIDI, hodie liquidior, colatus tantum, & in doliolis asservatus, mensis magis in Galliis, quam officinis notus.

VIRES MEDICÆ ad ulcera oris humida, scorbutica, partes relaxatas firmandas, egregiæ: In navibus contra scorbutum maximus usus est.

SANGUIS DRACONIS *Offic.* DRACO arbor indica, COMMEL: Classis ignota. *Germ.* Drachen-Blut. *Gallis* Sang-dragon, *Anglis* the Dragon's-Blood.

SANGUINIS *draconis* duplex species habetur; una profundissime rubescens, dura, plurimis non referenda menstruis, in spiritu vini rectificato pro maxima parte solubilis, profundo colore & durabili spiritum vini imbuens; hæc vilior pigmentis infervit. Alia in arundinibus allata, saporis est exsiccantis, adstringentis, salivam rubro colore inficiens, & hæc medica est.

VIRES MEDICAS constanti traditione adstringentes, ad sanguinis profluvia, lochia nimia, hæmoptoen, dysenteriam, utiles laudavere. Specificè adstringere adhuc hodie LINNÆUS affirmat, alii innocuum corpus habent; reiteranda igitur experimenta. Dari in pulvere a scrupulo ad drachmam dimidiam, in mixturis ad integram, duas, dilui potest. Multus est ad vulnera externus chirurgis usus. Recentissime aliud gummi adstringens, multum mucilaginosum tamen, & gratum, ex Gambia allatum, externa facie sanguini draconis simile, describit FOTHERGILL. *Medical observations and inquiries by a Society of physicians in London.* T. I.

FUN-

 FUNGI MUSCI.

AURICULA IUDÆ *Offic. Botanicor.* TRE-
MELLA. *Classis Naturalis Fungorum. Germ.*
Holderchwamm. *Gallis* Oreille de Iudas. *An-*
glis Jews - ear.

TREMELLA *cyathiformis labio altero inflexo, res-*
pando: ex lignis antiquis, præsertim vero sambu-
cinis, hic excrefcit fungus, officinis servatus, licet non
multum adhibitus.

VIRES MEDICAS exsiccentes, adstringentes,
in ophthalmia, incipiente inflammatione, angina, exi-
mias de eo prædicat hodie dum LINNÆUS. Præscri-
bitur in decocto uncia dimidiæ pondere.

CREPITUS LUPI *Offic. LYCOPERDON.*
Botanicorum. Classis Natur. Fungorum. Gal-
lis vesse de Loup. *Germ.* Pofist. *Anglis* Bullfist.

LYCOPERDON *subrotundum, laceratum, deli-*
scens, iam antiqui in Germania ad sanguinis eruptiones
usus, externe dissectis arteriis, ruptis vasis, felici cum
successu applicatur, experimentis de novo in *Trans-*
Philosoph. T. XLIX. tentatis.

FUNGUS IGNIARIUS *Offic. BOLETUS*
Botanicorum. Classis Naturalis Fungorum.
Germ. Zunderschwamm. *Gallis* Agarie. *An-*
glis Agaric.

BOLETUS *acaulis, pulvinatus, laevis, poris te-*
nuiſſimis: BROSSARDI Chirurgi Galli, ad compescen-
das in aneurismatibus, & amputationibus hæmorrha-
gias,

gias, arcanum, LUDOVICO XV. emptum. Colligendus hic Boletus mensibus augusto & septembri, ficcandus: caro dura filamentosa a cortice villoso separanda, mallei ictibus mollissima reddenda, sic demum vulneri superponenda; huius remedii laudem vide in *Acad. de Chirurgie* T. II. III. *Transf. Philosoph.* Tom. XLIX. p. 28. Vituperium apud Cl. NEALE. Nosocomii Londinensis Chirurgum, in opere *Some observations on the use of the Agarici and its insufficiency in stopping hemorrhages after capital operations.* London. 1757. Tamen etiam scire iuvat, curiosius in vase vitreo clauso asservandum fungum esse, MORAND. *Acad. de Chirurgie* T. III. & fungum vinosum eiusdem virtutis esse *Transf. Philosoph.* T. XLIX. experiente chirurgo FORD.

FUNGUS MELITENSIS *Offic. Botanico-*
rum CYNOMORIUM. Classis Naturalis
Fungorum.

CYNOMORIUM. Non omnibus adhuc receptus officinis hic fungus, est parasiticus, lentisci, myrti, halimi, radicibus enascitur, in illis maxime regionibus, ubi hæ arbores felicissime vigent, ut in Melita, Sicilia. Planta siccata rubra est, ut etiam ex recenti expressus succus. Sapor amaricans, stypticus, linguam adstringens, cum austeritate mucilaginoso. BOCCONE *Mus. di Pianti.*

VIRES MEDICÆ adstringentes roborantes eximæ, in pulvere scrupuli unius, ad drachmam, pondere exhibitæ laudantur; in hæmorrhagiis, & aliis omnibus profluvii sanguineis sistendis, specificæ L. sunt, *Institut. Bononiens.* etiam confirmatæ; in venereis urethræ ulceribus decocto usus DEIDIER, in dysenteria syrupo vel pulvere, vix unquam fallente successu alii,

LIN-

LINNEUS *de fungo Melitensi. Amoenitatum Acad.*
Vol. IV.

LYCOPODII semen *Offic. Botanicorum* LY-
COPODIUM. Classis Naturalis Cryptan-
therarum, Ordo Muscorum. *Germ.* Löwen-
fus-Saamen. *Gallis* Pied de Loup.

LYCOPODIUM *caule repente, foliis patulis,*
pedunculis spina gemina terminatis. Ipsum leniter ro-
borat, & adstringit, pectoris morbis utile, etiam cal-
culosis, plica polonica laborantibus.

Pulvis tenuissimus, æquabilis, ad involvendas pi-
lulas commodus, etiam aliquibus antihecticus habetur,
ETRMUL. tum diureticus, antiepilepticus, *Ephem.*
N. C. Anno III. Intertrigini, ulceribus madidis, etiam
medetur inspersus, valet etiam ad erysipelas.

MUSCUS CANINUS *Offic. Botanicorum*
LICHEN. Classis Naturalis Cryptanthera-
rum. Ordo Algarum. *Anglis* Ashcoloured
ground liverwort.

LICHEN *foliaceus, repens, lobatus, obtusus,*
planus, subtus venosus, pelta marginali ascendente:
in hydrophobia, & rabie specificus, divulgante
HANS-SLOAN. *Anglis* inde multum in usu in pul-
vere antilyllo MEAD, qui DAMPIERI præscriptio-
nem vitiavit *Transact. Philosoph.* Nro. 443. dum par-
tes inæquales sumeret, scilicet huius lichenis partes
duas, piperis unam: dosim MEAD facit drachmam,
unciam semis HARTLEY, solius lichenis pulverati do-
sim scrupulos quatuor HANS-SLOANE. *Phil. Transf.*
Nro. 237. sed sæpe fefellit.

MUSCUS

MUSCUS CUMATILIS *Offic. Botanicorum*
 LICHEN. Classis Naturalis Cryptantherarum.
 Ordo Algarum.

LICHEN *foliaceus, repens, lobatus, obtusus, planus, verrucis sparsis, pelta marginali ascendente; drasticam vim habere, & aphthis, & vermibus mederi, plurimis locis LINNÆUS, dosim non addens.*

PULMONARIA ARBOREA *Offic. Botanicorum* LICHEN. Classis Naturalis Cryptantherarum. Ordo Algarum. *Germ. Lungenkraut. Anglis Spotted Lungwort.*

LICHEN *foliis oblongis, divisis, superficie reticulato-punctata, in fagis, & quercu habitans, thoracicus est; in phthisi curanda usum præstasse LINNÆUS, qui & in ictero, & tussi laudat.*

TERRÆ.

BOLUS *Offic. Mineralogiae.* Classis Naturalis
Terrarum. Ordo terrarum pinguium. *Germ.*
Fett-thon. *Gallis* Bolus. *Anglis* Bole.

BOLUS, Terra sigillata, eadem historię naturalis
scriptoribus significant, & est argilla pinguis, ore
liquefcens.

PROPRIETATES quod spectat, est ad attactum
mollis, attenuata, pinguis, igne lapidescens, in vitrum
redigenda, acido vitriolico, & substantia pingui mi-
nerali constans, terra martialis: Ita fere omnes dixere:
nuper vero, quod hæ terræ nec destillatione, nec de-
coctione cum aqua, acidi vestigium præberent, neque
cum lixivio alcalino coctæ, aut cum ficcis salibus al-
calinis mixtæ, & per aliquod tempus in crucibulo igni-
tæ, elixiviatæ, tartarum vitriolatum exhiberent, an
coloratæ terræ bolares acidum vitriolicum continerent,
dubitatum fuit, *Comment. varii Argumenti germ.* 1759.
Addi adhuc posset adstrictionis sensum, quem in os
assumptæ facere solent, vi absorbenti potius terræ, quam
adstringenti alteri acido principio deberi.

Cæterum huius multæ species sunt, ut bolus *alba*,
qualis *moravica*, *rubra*, qualis *armena*, *bohemica*,
carnea, ut terra *lemnia* &c. *cinerea*, *flava*, quæ & *axun-*
giæ lunæ, & *solis* dicuntur.

Veteribus æstimatissima fuit terra *lemnia*; hodie dubi-
tari merito potest, an nostra terra *lemnia* sit terra *lemnia*
veterum, cum *lemnia* *sphragis* impense rufescere debeat
GALENI testimonio, nostra tantum *carnea* sit. Estne
bolus